

verkennend vmbo

SCHOOL ONDERSTEUNINGS PROFIEL

September 2023

Inhoud

Hoofdstuk 1: Inleiding	1
Hoofdstuk 2: Algemene gegevens	3
Hoofdstuk 3: Leerlingondersteuning	5
Hoofdstuk 4: Conclusies en ambities	9
Hoofdstuk 5: Ontwikkelagenda	10
Bijlage.....	11

Hoofdstuk 1: Inleiding

Passend Onderwijs betekent voor UGO dat de leerling een bij hem passend diploma haalt. Ons streven is dat leerlingen:

- a. Onderwijs volgen op het juiste niveau
- b. Les krijgen op de manier die bij hem/haar past
- c. Ondersteuning krijgen die nodig en mogelijk is binnen het ondersteuningsprofiel van de school.

Ons hoofddoel is het realiseren van goed onderwijs en daarvoor die ondersteuning bieden of organiseren die de onderwijsbelemmeringen zoveel mogelijk opheft en zicht biedt op een passend diploma.

In dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) beschrijven wij onze mogelijkheden voor de ondersteuning voor leerlingen en docenten op UGO. Ondersteuning bieden wij voor alle leerlingen die het nodig hebben. De ondersteuning is zo intensief en zo lang (durig) als nodig. Wij bieden de ondersteuning die binnen onze mogelijkheden ligt, we kunnen niet alles.

Om hierin duidelijke verwachtingen te scheppen naar ouders, collega's en collega scholen in het samenwerkingsverband beschrijven wij de huidige situatie en de speerpunten waar we aan werken. We beschrijven dit zo volledig mogelijk, in de wetenschap dat onze professionaliteit voortdurend in ontwikkeling is en we antwoorden moeten vinden op vragen die we nu nog niet kennen. Waar nodig laten we ons daarin bijstaan door experts buiten onze eigen locatie, binnen de Veluwe Onderwijsgroep en ook in het samenwerkingsgebied van de regio Apeldoorn.

Wij zijn een school met een breed ondersteuningsprofiel en hebben veel leerlingen met uiteenlopende (onderwijs)ondersteuningsbehoeften. Om daarvoor de juiste ondersteuning te organiseren onderscheiden wij drie categorieën van ondersteuning:

- basisondersteuning voor alle leerlingen;
- extra ondersteuning voor leerlingen waarvoor de basisondersteuning onvoldoende is;
- specialistische ondersteuning die voornamelijk met behulp van externe expertise wordt gerealiseerd op basis van een vastgestelde leerling gerelateerde problematiek.

Uitgangspunten zijn bij de extra en specialistische ondersteuning dat er voldoende middelen zijn vanuit de beschikbare voorzieningen (van de eigen school, van het samenwerkingsverband of vanuit de gemeente) en dat er waar nodig wordt gezocht naar cofinanciering (met de gemeente en in sommige gevallen met ouders of hun verzekeringsmaatschappij).

Alle vormen van ondersteuning beslaan de gebieden waar jongeren zich dynamisch in ontwikkelen:

- Ondersteuning op sociaal/ emotioneel gebied (wie je bent, hoe jij je voelt);
- Ondersteuning op didactisch gebied (hoe je leert);
- Ondersteuning op pedagogisch gebied (hoe jij je gedraagt).
- Ondersteuning bij lichamelijke klachten (ondersteuning om schoolgang te bevorderen)

Daarnaast is er aandacht voor de professionalisering van onze collega's. Het streven is dat alle medewerkers hun aandeel kennen in de onderwijsontwikkeling van de leerling. Ze weten wat er nodig is op de eerdergenoemde gebieden en op welke manier dit voor de leerling optimaal kan worden georganiseerd.

Om de verschillende aspecten in samenhang met elkaar op de juiste wijze te realiseren, vormt het ondersteuningsteam een geïntegreerd geheel met de onderwijsteams door o.a. docenten te ondersteunen in de begeleiding van leerlingen op pedagogisch en didactisch gebied. Ook kunnen leden van het ondersteuningsteam aansluiten bij de (vakgroeps)vergaderingen. De ondersteuning wordt gecoördineerd in nauwe samenwerking met de coach/mentor, de teamleiders en (adjunct) directeur. Met elkaar proberen we de docenten en de leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden.

Aanpassingen in het ondersteuningsprofiel van de school worden tijdig en zo volledig mogelijk gepubliceerd op het intranet van de Veluwe scholengroep en de website van UGO. Bij aanvang van ieder schooljaar verspreiden we aan ouders het SOP voor het opvolgende schooljaar.

Hoofdstuk 2: Algemene gegevens

De Veluwe Onderwijsgroep bestaat uit meerdere scholen. UGO is een verkennende VMBO school met de stroming Basis Beroeps (BB), Kader Beroeps (KB) en Theoretische leerweg (TL). De school telt op dit moment ruim 1000 leerlingen. Het onderwijs kent een indicatie toe voor leerweg ondersteunend onderwijs (LWOO).

De gemiddelde groepsgrootte bij een BB/KB klas is ongeveer 19 leerlingen. Een KB/TL klas is ongeveer 25 leerlingen. In de onderbouw werken we op dit moment met gedifferentieerde groepen. In de bovenbouw kiezen leerlingen een profiel en bestaat de klas uit een enkelvoudig niveau. De TL groepen zijn hierbij maximaal 30 leerlingen, de KB groepen maximaal 28 leerlingen en de BB groepen maximaal 24 leerlingen.

We streven ernaar om in de onderbouw enkel heterogene groepen te organiseren. Dat wil zeggen dat het onderwijs op het niveau van 2 leerwegen kan worden aangeboden. Om deze reden hebben wij als school ook een tweejarige brugklas periode. Vanaf leerjaar 3 krijgt de leerling alleen onderwijs op het bepaalde niveau. De mogelijkheid van differentiatie blijft bestaan om leerlingen extra te begeleiden of uit te dagen, als een leerling bij een bepaald vak uitvalt of juist goed presteert. Het diploma wordt (nog tot op heden) behaald op het vak van het laagste niveau. De wetgever heeft bepaald dat het verwijzingsadvies van de basisschool bindend is. Dat geeft vanaf leerjaar 1 een duidelijke verwachting ten aanzien van de prestaties van leerlingen. We houden ons het recht voor om de leerontwikkeling te blijven volgen en te toetsen. Voor sommige leerlingen kan dit bijvoorbeeld betekenen dat leerlingen in het eerste jaar een aantal vakken op een hoger niveau kunnen volgen. Ook kan het na het tweede of derde leerjaar leiden tot een aangepast advies voor het verdere schoolverloop. Dit advies wordt onderbouwd door toetsen en onderzoeken en wordt uiteraard tijdig besproken met ouders en de leerling.

2.1 Contactgegevens

UGO
Waleweingaarde 103
7329 BD Apeldoorn
www.ugo.nl

Directeur: dhr. T. Zoet
Ondersteuningscoördinator: mevr. A. Harmsen en L. Suijkerbuijk

2.2 Onderwijsvisie/Schoolconcept

We willen onze leerlingen een goede culturele basis meegeven. We hebben oog voor elkaar en voor onze omgeving. Zowel voor leerlingen als personeel moet de school een plezierige leef-, leer- en werkomgeving bieden. Ook hebben we aandacht voor de ouders van onze leerlingen, het vervolgonderwijs en het bedrijfsleven.

Samen leven, samen leren

Leerlingen en medewerkers respecteren elkaar, laten elkaar tot hun recht komen, voelen zich geaccepteerd en veilig en willen samen leren.

Aandacht en begeleiden

Wij hebben aandacht voor elke leerling. We geven je de ruimte je te ontwikkelen door je passend onderwijs te bieden.

Maatschappelijk betrokken

Wij maken actief deel uit van de wereld om ons heen en stimuleren de leerlingen om mee te doen.

Onze uitgangspunten

UGO richt zich op de optimale ontwikkeling van kinderen tot zelfstandige en verantwoorde burgers. Die ontwikkeling is ondenkbaar zonder een vergelijkbare ontwikkeling van de medewerkers, geen lerende leerling zonder lerende docent. Door middel van professionele begeleiding wil UGO haar leerlingen op hun bestemming brengen, niemand achterlaten en voorkomen dat leerlingen zonder diploma de school verlaten.

Onze missie

UGO biedt toegankelijk kwaliteitsonderwijs aan jongeren tussen de 12 en 18 jaar, in de regio Apeldoorn. UGO is uitdagend en vooruitstrevend en helpt kinderen op weg naar een kansrijke toekomst in een complexe samenleving. Daarbij biedt zij uitdagend en vernieuwend onderwijs, gericht op de persoonlijke ontwikkeling van ieders competenties.

Bij UGO staat het leren van jou als leerling centraal. Omdat elke leerling anders is, bieden we passend onderwijs: we dagen je uit naar je beste kunnen te presteren. Daarom besteden we in ons onderwijs veel aandacht aan praktische (beroeps-)vaardigheden, zelfstandig kunnen werken en het samenvoegen van praktijk en theorie.

We willen onze leerlingen een goede culturele basis meegeven. We hebben oog voor elkaar en voor onze omgeving. Zowel voor leerlingen als personeel moet de school een plezierige leef-, leer- en werkomgeving bieden. Ook hebben we aandacht voor de ouders van onze leerlingen, het vervolgonderwijs en het bedrijfsleven. UGO biedt kwalitatief goed en eigentijds onderwijs dat leerlingen inspireert om zich maximaal te ontplooiën.

Op UGO hechten we grote waarde aan goede omgangsvormen. Dit stelt onder andere eisen en grenzen aan de manier waarop we elkaar aanspreken, aan het taalgebruik en aan het opleggen van sancties. Bij het oplossen van conflicten vindt altijd hoor-en-wederhoor plaats.

In de locatie UGO is er een speciale klas aanwezig voor leerlingen met een verstandelijke beperking die normaliter in het VSO zouden starten, genaamd de ULink klas. In deze klas zitten maximaal 6 leerlingen, 1 docent en 1 zorgmedewerker. Er wordt thematisch lesgegeven en de leerlingen krijgen een individueel programma waarbij het uitgangspunt is dat leerlingen lessen meedraaien met de reguliere UGO leerlingen. Meer informatie vindt u op <https://www.linkcollege.nl/over/>.

Zijn wie je bent

Op UGO vinden we het belangrijk dat iedereen zichzelf kan zijn en respect heeft voor de ander. Of het nu gaat om afkomst, seksuele voorkeur of de religie die je aanhangt, op UGO mag je zijn wie je bent. We staan open voor elkaar en gaan met elkaar in gesprek om van elkaar te leren. Dit doen we in de praktijk van alledag. Tijdens de coach/mentorlessen en de lessen Levensbeschouwing en maatschappijleer (in de bovenbouw) besteden we hier extra aandacht aan.

Hoofdstuk 3: Leerlingondersteuning

3.1 Algemene uitgangspunten van de ondersteuning

De coach/mentor is de spil in de (leerling)ondersteuning. Iedere leerling heeft een eigen coach/mentor. Deze is waar mogelijk 2 jaar achter elkaar het eerste aanspreekpunt voor de leerling en ouders. De ondersteuning gebeurt zo veel mogelijk planmatig op basis van screening, analyse, planvorming, uitvoering, toetsing, evaluatie en eventuele aanpassing van het plan. Er is overleg met coach/mentor, ouders en leerling.

Ondersteuning wordt zoveel mogelijk geboden binnen de klas. Valt een leerling uit op de basisvaardigheden (zie stuk basisvaardigheden) dan stemt de orthopedagoog, taalspecialist of rekenspecialist en de coach/mentor samen af of deze leerling extra begeleiding krijgt van de leerlingondersteuners. De RT-er en leerlingondersteuners Rekenen sluiten indien nodig aan bij de vaksectievergaderingen voor Wiskunde en Rekenen. Zij helpen om de didactische aanpak van leerproblemen preventief te benaderen en daarvoor in een (aan)gepast onderwijsaanbod te voorzien.

De orthopedagoog, docentcoaches of RT-er denkt ook mee over het differentiëren in de klas. Zij geven adviezen en tips en helpen docenten op weg. De teamleider wordt door de coach/mentor op de hoogte gehouden van de voortgang (van de begeleiding) van de leerling. De teamleider is de formele opdrachtgever richting het ondersteuningsteam om een aangepast aanbod te organiseren.

3.2 Basisondersteuning: preventie en lichte curatieve interventies

Het eerste aspect van de basisondersteuning is gericht op de ondersteuningsmogelijkheden die UGO biedt, al dan niet in samenwerking met partners (UDO). Een volledig overzicht van de basisondersteuning geboden op school is te vinden in de bijlage. Daarnaast bieden wij in sommige gevallen ook extra ondersteuning aan voor de leerlingen. Hieronder staat ook kort beschreven wat deze ondersteuning inhoudt of wordt verwezen naar de juiste protocollen. Krijgt een leerling langdurige extra ondersteuning, dan wordt dit indien noodzakelijk vastgelegd in een OntwikkelingsPerspectiefPlan (OPP). Het doel is om de extra ondersteuning zo kortdurend mogelijk te laten verlopen.

Sociaal emotionele begeleiding:

Alle leerlingen kunnen hiervoor terecht bij hun coach/mentor tijdens het coach/mentoruur. Waar nodig kan een leerling gebruik maken van de counselor/vertrouwenspersoon. Leerlingen kunnen hier terecht met hun persoonlijke problemen. Tevens kan gebruik gemaakt worden van de expertise van de schoolmaatschappelijk werker of de schoolpedagoog. Zij kunnen samen met coach/mentor, ouders en leerling kijken naar de specifieke behoeftes van een leerling. Waar nodig bieden we extra training: Sociale Vaardigheden, omgaan met faalangst en examenvreestraining

Pedagogische ondersteuning

Op gebied van pedagogische ondersteuning hebben we de volgende uitgangspunten

- Duidelijke regels en afspraken hoe we met elkaar omgaan, omdat:
  - Leerlingen zichzelf moeten kunnen zijn
  - We elkaar respecteren, ongeacht afkomst, seksuele voorkeur of de religie die iemand aanhangt
  - We van elkaar willen leren
  - We met elkaar in gesprek willen zijn

- In uitzonderlijke gevallen kan een leerling gebruik maken van het expertisepunt van school

➤ Inzet Expertisepunt

- Na overleg met het ondersteuningsteam inzet van Expertisepunt voor een time-out tijdens de les, structuur in de dag of een rustige pauzeplek. Er wordt met ouders en leerlingen doelen opgesteld voor de begeleiding in het Expertisepunt
- Er zijn twee leerlingbegeleiders/schoolpedagogen aanwezig in het Expertisepunt. Zij kunnen de leerlingen begeleiden gedurende de schooldag.

Didactische begeleiding

➤ Studievaardigheden

- In leerjaar 1 t/m 4 methodisch (Proeftuin) tijdens het coach/mentoruur
- Aandacht voor invullen agenda, plannen van huiswerk, maken van een samenvatting
- In leerjaar 4 worden leerlingen ook voorbereid op hun examen.
- Vanuit de NPO gelden biedt de school nog een jaar begeleiding op het gebied van huiswerkbegeleiding en studievoordigheden. De coach/mentor kan deze vraag (in samenwerking met ouders en de leerling) voorleggen aan het ondersteuningsteam. Zij kunnen deze vraag dan behandelen en (waar nodig) toekennen.
- Is er aanvullende huiswerkbegeleiding nodig? Dan is het mogelijk om huiswerkbegeleiding te krijgen via een huiswerkinstituut. De kosten hiervoor zijn voor ouders.

➤ Basisvaardigheden

- In sommige gevallen kan een RT-er extra individuele ondersteuning aanbieden om de leerstof te leren benaderen zodat de frustratiedrempel verkleind wordt. Dit gebeurt altijd in overleg met de ondersteuningscoördinator en voor een kortdurende periode van 6-8 keer. Indien nodig kan dit verlengd worden als de doelen nog niet zijn behaald.

➤ Dyslexie en ernstige lees- en/of spellingsproblemen

- Screening in klas 1. Stap één van deze screening is op basis van het basisschooldossier. Enkel leerlingen met 3x E scores op halfjaarlijkse metingen kunnen verder worden meegenomen in het proces (zie richtlijn dyslexie BRVD 2021).
- Na de screening en een half jaar intensieve lees- en spellingbegeleiding is er eventueel een verdiept taalonderzoek en/of dyslexieonderzoek mogelijk op UGO. Wanneer een leerling gediagnosticeerd wordt met dyslexie, ontvangen ouders van de gedragswetenschapper een dyslexieverklaring.
- Faciliteiten voor toetsen en in lessen met een dyslexieverklaring (dit wordt ook geregistreerd in het leerlingvolgsysteemSOMtoday)
- Dyslexiebegeleiding. De mogelijke begeleiding is gericht op vergroten van de zelfredzaamheid van de leerling (dyslexie-coaching) en het aanleren van strategieën.
- Claroread: voorleessoftware voor leerlingen met een dyslexieverklaring

➤ Dyscalculie en Ernstige Rekenproblemen/ ERDW

- Screening in klas 1 en eventueel verdiept rekenonderzoek en dyscalculieonderzoek
- Faciliteitenkaart indien verklaring (dit wordt ook geregistreerd in het leerlingvolgsysteemSOMtoday)
- Remedial Teacher/dyscalculiespecialist en leerlingondersteuner. De mogelijke begeleiding is gericht op het vergroten van de reken- en wiskunde vaardigheden (bijvoorbeeld pré-teaching).

➤ Nederlands als Tweede Taal (NT2)

- Extra tijd bij toetsen als je minder dan 6 jaar in Nederlandstalig onderwijs hebt gevolgd.

- Gebruik van een woordenboek; moedertaal-Nederlands en Nederlands-moedertaal (zelf aanschaffen)
- Begeleiding van een leerlingbegeleider

3.3 Extra ondersteuning

Extra ondersteuning is voor leerlingen die meer nodig hebben dan de basisondersteuning (langdurige begeleiding). Voor deze leerlingen wordt een OntwikkelingsPerspectiefPlan (OPP) opgesteld en extra ondersteuning georganiseerd.

Een OPP wordt opgesteld door de ondersteuningscoördinator en/of leerlingbegeleider in samenspraak met coach/mentor, ouders en leerling. De inhoudelijke afspraken worden indien nodig bijgewerkt en de coach/mentor deelt dit met de vakdocenten, leerlingen en ouders. Het OPP wordt minimaal één keer per jaar geëvalueerd door ouders. Het OPP wordt opgeslagen in het leerlingvolgsysteem voor de leerlingen, zodat alle lesgevende docenten van de leerling op de hoogte zijn van de gemaakte afspraken. Ook zal de coach/mentor de docenten informeren over aanpassingen in het OPP.

Voorbeelden van extra ondersteuning op UGO zijn: langdurige begeleiding waarbij er op meerdere vlakken in het onderwijs aanpassingen gedaan moeten worden. Denk hierbij aan: een aangepast rooster, dagelijks gebruik van het Expertisepunt, aanpassing in het onderwijsprogramma en intensief contact met (externe) hulpverlening.

Per individuele leerling wordt gekeken welke extra ondersteuning geboden kan worden en welke niet. Wij willen veel in de begeleiding van onze leerlingen maar kunnen niet alles. De mogelijkheden en de beperkingen van onze ondersteuning proberen we zo goed mogelijk weer te geven in dit SOP.

Indien nodig kan er sprake zijn van samenwerking met andere scholen in Apeldoorn of er kan kennis worden ingewonnen vanuit het samenwerkingsverband. Dit gebeurt altijd in overleg met ouders. Indien nodig worden leerlingen over en weer (tijdelijk) gedetacheerd om de voor dat moment meest passende onderwijsplek te bewerkstelligen. Wanneer er binnen een andere reguliere school geen plek is waar aan de ondersteuningsbehoeftes van de leerling kan worden voldaan wordt samen met het Loket van het samenwerkingsverband gekeken of een plek binnen de schakelvoorziening of het Speciaal Voorgezet Onderwijs (VSO) (specialistische ondersteuning) passend is. De schakelvoorziening is een tijdelijke voorziening van maximaal 3 maanden.

Ten slotte is er ook op locatie UGO een mogelijkheid tot de Internationale Schakel Klas (ISK). Hier volgen leerlingen die pas in Nederland zijn onderwijs. Er wordt voornamelijk gefocust op het aanleren en begrijpen van de Nederlandse Taal. Leerlingen zitten hier maximaal twee jaar op school, daarna zullen ze doorstromen naar een passende vervolgopleiding.

3.4 Specialistische ondersteuning

De specialistische ondersteuning wordt georganiseerd in de vorm van arrangementen met collega-scholen en voorzieningen binnen het samenwerkingsverband (bijvoorbeeld de schakelvoorziening) of met het speciaal onderwijs. Een arrangement betreft een duidelijk pakket van maatregelen en afspraken tussen scholen, ouders en leerling en is tijdelijk, met duidelijke doelstellingen en resultaatafspraken.

AANWEZIGE EXPERTS

Basisondersteuning

Het UGO heeft twee ondersteuningscoördinatoren/orthopedagogen, decanen, vier vertrouwenspersoon (counselor), drie schoolpedagogen, docenten, coach/mentor, RT-er en leerlingondersteuners in dienst. Ook is er een Schoolmaatschappelijkwerker in school en er is een aantal jaren een samenwerking met Onderwijs en Jeugdhulp Apeldoorn (OJA) van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in Apeldoorn.

Eens in de twee weken komt het ondersteuningsteam (OT) van de school samen om nieuwe aanmeldingen te bespreken. Coaches/mentoren kunnen leerlingen met een complexe hulpvraag aanmelden (met behulp van een aanmeldformulier, dat besproken is met ouders) voor dit overleg. In het OT zitten de schoolpedagoog, leerlingbegeleider expertisepunt, de vertrouwenspersoon, de schoolmaatschappelijk werker en de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog. Coach/mentor krijgen na het overleg terugkoppeling over de gegeven adviezen. De coach/mentor zorgt ervoor dat dat ouders, de leerling en de lesgevende docenten op de hoogte worden gesteld van de gemaakte afspraken.

Extra ondersteuning

Alle scholen werken samen met verschillende ketenpartners waarvan de functionarissen ook op afroep beschikbaar zijn. Tevens zijn er vaste momenten waarop een aantal ketenpartners samen overleggen op school. UGO heeft een keer in de drie weken een Kernteam overleg. Het doel van het Kernteam is o.a. het langdurig ziekte verzuim terug te dringen, daarnaast kunnen complexe hulpvragen besproken worden zodat de leerling zo goed mogelijk begeleid wordt en de schoolgang te stimuleren. In het Kernteam zitten de schoolmaatschappelijk werkster, de leerplichtambtenaar, de Jeugdarts, leerlingbegeleider expertisepunt en de ondersteuningscoördinator/orthopedagoog. De coach/mentor vraagt ouders (via een formulier) toestemming voordat hun zoon/dochter in het kernteam besproken wordt. De coach informeert de ouders over de procedure.

3.5 Arrangementen

UGO heeft in het verleden ervaring opgedaan met arrangementen met andere voorgezet (speciaal) onderwijs scholen (VSO). De ontwikkelingen binnen het Samenwerkingsverband zijn hiervoor nog in volle gang. UGO staat open voor nieuwe ontwikkelingen op dit gebied. Wij nemen in goed overleg met het VSO leerlingen op uit het VSO. Daarnaast werkt UGO samen met de scholen voor praktijkonderwijs om leerlingen te schakelen en waar nodig leerlingen over en weer te plaatsen om hen uit te dagen maximaal te presteren.

Hoofdstuk 4: Conclusies en ambities

UGO kan leerlingen onderwijs geven op het niveau van VMBO BB t/m TL . We zijn steeds beter in staat om leerlingen met leerproblemen een diploma te laten behalen. In de bovenbouw wordt het onderwijs soms aangepast middels een LeerWerkTraject (LWT), waarbij leerlingen een diploma kunnen halen in de praktijk en examens doen in profielvakken en Nederlands op school. Leerlingen uit het voormalige cluster 1, 2 en 3 volgen al jaren ons onderwijs en het docententeam heeft daar deskundigheid voor ontwikkeld. Wij werken bijvoorbeeld samen met een ambulante begeleider (voormalig docent cluster 2) voor leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Ook zijn we in toenemende mate in staat om leerlingen met lichte (voormalige) cluster 4 problematiek een onderwijsplek te geven.

Vanuit het ondersteuningsteam wordt samen met de schoolleiding gewerkt om het onderwijsteam bij te scholen. Dit blijft in de toekomst zeker nodig. Leerlingen met ondersteuningsbehoefte worden zoveel mogelijk begeleid binnen de bestaande roosters en voorzieningen. Het expertisepunt is geen 'opvang' klas met speciale begeleiding. Ook leerlingen met gedragsproblemen, moeten mee kunnen komen in de reguliere klassenindeling. Leerlingen met structurele ernstige gedragsproblematiek, oppositioneel gedrag en/of leerlingen die zich voortdurend niet kunnen houden aan schoolregels kunnen we op UGO onvoldoende begeleiden. Voor leerlingen met internaliserende problematiek óf bijvoorbeeld een ernstige vorm van autisme (of andere (voormalige) cluster 4 problematiek) is het belangrijk om contact te zoeken met het Samenwerkingsverband VO in Apeldoorn om te overleggen wat een passende plek zou kunnen zijn. Sinds september 2023 is het ook mogelijk om leerlingen met een verstandelijke beperking te laten starten bij ULink op locatie UGO.

Onze ambitie blijft het scholen van onze docenten in het verdiepen en differentiëren van leerstof. Zowel de leerlingen die moeilijk leren als leerlingen die makkelijk leren moeten optimaal begeleiding krijgen en uitgedaagd kunnen worden tijdens onze lessen. Verdere scholing van docenten op het gebied van o.a. versnellen en vertragen van het lesprogramma zal hierbij noodzakelijk zijn. Ook zal gekeken moeten worden of het mogelijk is om enkele vakken op een ander niveau te volgen en wat de mogelijkheden zijn om in de stof te verbreden of te verdiepen. Overleg met de verschillende vakgroepen en de werkgroep leskwaliteit is hierbij van belang. Het Leerling Volg Systeem is in ontwikkeling. Er moeten op dat gebied nog stappen gezet worden. Een juiste en volledige verslaggeving is en blijft een aandachtspunt. Passend Onderwijs betekent dat voor iedere leerling de juiste school beschikbaar moet zijn. UGO speelt daar een rol in.

Hoofdstuk 5: Ontwikkelagenda

Een belangrijk punt op de ontwikkelagenda van de ondersteuning van UGO blijft de expertise vergroting van docenten op diverse vlakken. Het ondersteuningsteam wil een bijdrage leveren aan het scholen van de docenten en de vaksecties. Wij willen nog meer gedifferentieerd werken tijdens en buiten de les en meer keuzes in de lessentabel voor de leerlingen. Dit doen wij door blijvend te leren en te ontwikkelen, geen lerende leerlingen zonder lerende medewerkers. Ook in het kader van de ontwikkelingen in het VMBO in Apeldoorn blijft het belangrijk om onze medewerkers op dit gebied te professionaliseren.

UGO is een nieuw vmbo sinds september 2022 in Apeldoorn die samenwerkt met UDO (vmbo Apeldoorn). Het is van belang om op beide scholen dezelfde ondersteuning te bieden. Hiervoor zullen we de komende jaren vaker bijeenkomen, meer samenwerken en zullen ondersteuningscoördinatoren van beide scholen afstemming met elkaar zoeken.

Om leerlingen met ziekte en langdurige problemen in schoolgang beter te begeleiden, wordt in schooljaar 2023-2024 gewerkt met MAZL (Meer aandacht voor Ziekgemelde Leerlingen). Dit is een samenwerking tussen de coaches, ouders en de Jeugdarts van het CJG om tijdig oplossingen te zoeken voor ziekte. We willen namelijk dat leerlingen zich goed kunnen ontwikkelen gedurende hun schooltijd en door het MAZL-project hopen we ouders en leerlingen beter tegemoet te kunnen komen in hun ondersteuningsbehoefte.

Daarnaast moet de focus blijven bestaan op de ontwikkeling van de leerling. Niet alleen didactisch, maar ook als persoon. Voor ons als school blijft het van belang leerlingen en ouders actief te betrekken bij het onderwijsproces. Samen met leerlingen en ouders moeten wij een plek vinden voor onze leerlingen in een steeds veranderende maatschappij. Een belangrijk speerpunt blijft daarbij het nog beter plaatsen van leerlingen vanuit het basisonderwijs. Hierbij zoeken wij de samenwerking met andere (basis)scholen en het samenwerkingsverband op. Zo willen wij het onderwijs op UGO nog passender maken voor alle leerlingen.

Bijlage

In het kort verstaan we onder basisondersteuning de door het SamenwerkingsVerband (SWV) afgesproken preventieve en licht curatieve interventies die:

- eenduidig gelden voor het gehele samenwerkingsverband
- onder regie en verantwoordelijkheid van de school vallen
- waar nodig uitgevoerd worden met inzet van expertise van andere scholen
- soms met inzet van ketenpartners worden uitgevoerd
- zonder indicatiestelling en op het overeengekomen kwaliteitsniveau planmatig worden uitgevoerd

De extra ondersteuning omvat alle vormen en combinaties van onderwijs, ondersteuning en/of zorg die de basisondersteuning overstijgen. De grens tussen basisondersteuning en extra ondersteuning wordt door het samenwerkingsverband bepaald. Aan de bovenkant wordt de extra ondersteuning begrensd door het beschikbare budget van het samenwerkingsverband.

Hieronder een overzicht van de ondersteuning die op UGO in Apeldoorn aangeboden wordt.

1. Basisondersteuning (categorie 1) en extra ondersteuning (categorie 2)

A. Oog voor elke leerling

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Een coach/mentor ziet zijn leerling meerdere keren per week in een lessituatie.	Voor elke leerling met langdurige intensieve begeleiding op school (extra ondersteuning) kan een OPP worden opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft. Het OPP kan worden opgesteld in overleg met de leerling, ouders, de coach/mentor en eventueel de teamleider.
De coach/mentor begeleidt leerlingen individueel en bouwt een vertrouwensband op met de leerling. De leerling kan met vragen of zorgen bij zijn coach/mentor terecht.	Afhankelijk van de afspraken die zijn vastgelegd in het OPP kan een leerling doelgerichte ondersteuning krijgen van iemand uit het ondersteuningsteam. De frequentie van de gesprekken wordt in overleg met de leerling en ouders bepaald op basis van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.
De leerling heeft een vast aanspreekpunt binnen de school, waar hij dagelijks op terug kan vallen. Wanneer de coach/mentor afwezig is, kan een leerling met vragen bij de teamleider terecht.	De leerling kan gebruik maken van een vertrouwenspersoon wanneer hij behoefte heeft aan vertrouwelijke gesprekken. Bij structurele en intensieve gesprekken kunnen de orthopedagogen worden geraadpleegd.
Een coach/mentor voert regelmatig geplande gesprekken (individueel) met de leerling. Indien nodig kunnen er wekelijks doelgerichte gesprekken plaatsvinden.	
De coach/mentor stelt met leerling en ouders doelen op, waar in gesprekken aan gewerkt wordt.	
De coach/mentor geeft erkenning en begrip voor belemmeringen en beperkingen van leerlingen.	
De coach/mentor geeft de leerling het gevoel er niet alleen voor te staan op school.	
De docent kent de leerlingen die hij lesgeeft bij naam.	
De leerling kan gebruik maken van een leerlingbegeleider/trouwenspersoon/schoolgericht maatschappelijk werker wanneer hij behoefte heeft aan vertrouwelijke gesprekken.	

B. De leerling heeft behoefte aan positieve aandacht, stimulans en feedback.

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
De coach/mentor en docenten geven feedback op concreet waarneembaar gedrag.	Voor leerlingen met behoefte aan extra positieve aandacht, stimulans en feedback en langdurige intensieve begeleiding op school kan er een OPP opgesteld worden.
De coach/mentor en docenten benoemen positief gedrag en stimuleren dit zoveel mogelijk (belonen/complimenteren).	Voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften bestaat de mogelijkheid het onderwijsprogramma aan te passen, binnen de kaders van het PTA en de geldende exameneisen.
De coach/mentor en docenten kunnen feedback timen, afgestemd op de ondersteuningsbehoefte van de leerling.	Structurele, individuele begeleiding van de leerling en regelmatige gesprekken met ouders zijn mogelijk.
De coach/mentor docenten stimuleren de leerling bij het werken aan zijn doelen en bij het laten zien van positief gedrag.	
De coach/mentor heeft oog voor wat er speelt in het leven van de leerling en communiceert dit met de andere docenten indien nodig.	
De coach/mentor en docenten bespreken met leerlingen attributie van succes, (positieve interne attributie).	
De coach/mentor en docenten bevestigen dat fouten maken mag.	
De coach/mentor en docenten bevestigen positieve/helpende gedachten.	
De coach/mentor helpt de leerling reële doelen te stellen ten aanzien van schoolpresteren.	

C. De leerling heeft behoefte aan sturing van gedrag

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Er zijn positief geformuleerde gedragsregels voor de diversiteit aan onderwijssituaties en deze zijn bekend bij leerlingen en docenten. Er is een gedragscode opgesteld waarin beschreven staat hoe we binnen school met elkaar omgaan. Docenten en medewerkers benoemen en stimuleren positief gedrag.	Er is de mogelijkheid om expertise (bijvoorbeeld individuele begeleiding en observaties tijdens de les) in te zetten om de leerling individueel te helpen inzicht te krijgen in zijn gedrag, oorzaak-gevolg te leren herkennen en vaardigheden te vergroten.
De docenten zijn in staat helder te benoemen wat er verwacht wordt in het gedrag van de leerling en kunnen daar gericht feedback op geven. Feedback wordt gegeven op concreet waarneembaar gedrag.	Er is de mogelijkheid een leerling op te vangen op een rustige plek (o.a. expertisepunt), waarbij er een begeleider aanwezig is die met de leerling kan spreken.
De docent of medewerker maakt oogcontact met de leerling wanneer de leerling wordt aangesproken op gedrag.	Er is de mogelijkheid om (met de leerling) een voorlichting te geven aan de klas over ondersteuningsbehoeften van de leerling waar het gaat om extra ondersteuning.
Docenten hanteren een vriendelijke, doch duidelijke aanspreektoon.	Indien specifieke ondersteuningsbehoeften van een leerling hierom vragen kan een individuele begeleider meedenken in het afwijken van bestaande regels.
Docenten zijn in staat een zakelijke, neutrale en rustige benadering te hanteren bij ongewenst gedrag. Leerlingen worden direct op (ongewenst) gedrag aangesproken.	Voor elke leerling met extra ondersteuning kan er een OPP worden opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
Een docent kan naast de algemene gedragsafspraken maatwerk bieden aan een individuele leerling. Het docententeam bespreekt de aanpak van de leerling in de groeps-/leerlingbespreking, zodat deze eenduidig is.	Er is de mogelijkheid tot regelmatige gesprekken met ouders en het aanpassen van het onderwijsprogramma ter bevordering van schoolgang (binnen de geldende kaders van het PTA en de exameneisen).
De docenten en teamleiders zijn in staat consequent regels te hanteren. Er zijn afspraken gemaakt over de aanpak van gedragsproblemen in de klas en in vrije situaties.	Inzet expertisepunt, waarbij doelen worden opgesteld met ouders, leerling en coach die behaald kunnen worden met inzet van het expertisepunt.
De docenten hebben kennis van groepsdynamica, zodat zij het functioneren van groepen kunnen bevorderen en conflictsituaties waar mogelijk voorkomen kunnen worden.	Het is mogelijk dat externe begeleiders komen observeren in de lessen of leerlingen begeleiden in het expertisepunt op afgesproken momenten.
Er is de mogelijkheid voor een leerling om onder toezicht binnen de school, even tot rust te komen, of als sanctie uit de les gestuurd te worden en opgevangen te worden.	

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Op basis van gemaakte afspraken met een leerling, het docententeam en ondersteuningscoördinator mag een leerling ervoor kiezen om even uit de les te stappen en op een rustige plek in de school verder te werken.	
Docenten zijn op de hoogte van de geldende time-out procedure en hanteren de gemaakte afspraken (aanleiding, time-out, nagesprek, vervolg).	
Op basis van een groeps-/leerlingbespreking kunnen er voor een leerling specifieke afspraken gemaakt worden omtrent het aanspreken van de leerling op zijn gedrag en de daarop volgende afspraken.	
Docenten kunnen afspraken maken met een leerling over een specifiek teken als signalering van ongewenst gedrag.	
Het schoolklimaat wordt periodiek onderzocht, geëvalueerd en getoetst.	

D. De leerling heeft behoefte aan controle van de schoolgang.

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Onze school handelt actief volgens een aanwezigheidsprotocol. Het protocol wordt jaarlijks geëvalueerd met de leerplichtambtenaar.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
Absenties worden elk lesuur geregistreerd in het leerlingvolgsysteem.	Inzet expertisepunt, waarbij doelen worden opgesteld met ouders, leerling en coach die behaald kunnen worden met inzet van het expertisepunt.
Absentieregistratie wordt regelmatig gecontroleerd op zorgwekkend verzuim en signaalverzuim.	Samen met de jeugdarts worden MAZL-gesprekken gevoerd om de aanwezigheid van leerlingen op school te stimuleren zodat ze meer lessen kunnen volgen of het onderwijsprogramma aangepast naar omstandigheden.
Bij afwezigheid van een leerling, zonder bericht van ouders, wordt dezelfde dag met ouders en/of leerling gebeld.	
Als een leerling ziek wordt onder schooltijd, meldt hij zich bij de verzuimcoördinator en worden ouders gebeld. Met ouders wordt overlegd of de leerling naar huis kan komen.	
De school signaleert ziekteverzuim en treedt in gesprek met ouders wanneer dit veel voorkomt.	
De leerling wordt, met toestemming van ouders/verzorgers, besproken in het Kernteam zodra er sprake is van zorgwekkend ziekteverzuim.	
We hebben vastgelegde, consequente maatregelen bij ongeoorloofd verzuim.	
De leerplichtambtenaar wordt snel ingeschakeld bij vermoedens van signaalverzuim en ongeoorloofd verzuim.	
De coach/mentor, teamleider en/of leerplichtambtenaar gaan in gesprek met de leerling en ouders om te achterhalen wat de oorzaak is van het ziekteverzuim. Bij frequent ziekteverzuim wordt de schoolarts betrokken om de aard van het ziekteverzuim te kunnen duiden en te kunnen meedenken in oplossingen om te voorkomen dat de leerling te veel lesstof mist.	
Indien nodig kan een leerling een aangepast lesrooster krijgen, binnen de kaders van de Onderwijs Inspectie.	

E. De leerling heeft behoefte aan hulp bij concentratie en motivatie.

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
De docent signaleert wanneer een leerling snel afgeleid is, vluchtgedrag vertoont of motivatieproblemen aanwezig zijn.	Voor leerlingen met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken met ouders plaats en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuningsbehoeften van de leerling.
De docenten stimuleren een actieve werkhouding.	Inzet expertisepunt, waarbij doelen worden opgesteld met ouders, leerling en coach die behaald kunnen worden met inzet van het expertisepunt.
De docenten interveniëren actief met als doel de leerling op gang te helpen bij motivatie en/of concentratieproblemen.	
De docenten zijn in staat gebrek aan motivatie te zien als een proces, waar actief aan gewerkt kan worden.	
De docenten hebben kennis van mogelijke interventies die concentratie en motivatie bevorderen.	
De docenten zijn in staat af te wijken van hun lesplan (binnen de grenzen van het PTA), wanneer de leerling daar om vraagt.	
Er is de mogelijkheid medicatiegebruik ter bevordering van concentratie te monitoren op school.	

F. De leerling heeft behoefte aan ondersteuning in het nemen van verantwoordelijkheid.

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
De coach/mentor overlegt met ouders/verzorgers over praktische zaken als schoolboeken, gymspullen e.d.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
De coach/mentor leert de leerling hoe hij zijn schoolspullen op orde moet hebben en houden.	Inzet expertisepunt, waarbij doelen worden opgesteld met ouders, leerling en coach die behaald kunnen worden met inzet van het expertisepunt.
De coach/mentor coacht de leerling waar hij wat moet regelen en hoe hij dit kan aanpakken.	
Leerlingen worden gestimuleerd zelf verantwoordelijkheid te nemen in het maken van huiswerk, leren voor toetsen, organiseren van taken etc.	
Er is een decaan beschikbaar om leerlingen te begeleiden bij het kiezen van profiel of vervolgopleiding op basis van een loopbaanoriëntatieprogramma.	

2. Aanpassing leersituatie

A. De leerling heeft behoefte aan controle op gebied van schoolwerk.

De leerling heeft behoefte aan begeleiding bij agendagebruik en huiswerkplanning.

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Er is dagelijks of wekelijks de mogelijkheid om agendacontrole uit te voeren. De leerling kan wekelijks ondersteuning krijgen bij het gebruik van de agenda.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
De coach/mentor onderhoudt contact met de ouders over huiswerk.	Inzet expertisepunt, waarbij doelen worden opgesteld met ouders, leerling en coach die behaald kunnen worden met inzet van het expertisepunt.
Het gemaakte en geleerde huiswerk krijgt aandacht van de docent.	
De planning van huiswerk en toetsen is digitaal inzichtelijk voor leerling en ouders.	
Leerlingen kunnen op school huiswerkbegeleiding krijgen. Deze ondersteuning is doelgericht en kortdurend en de aanvraag moet vooraf goedgekeurd worden door de ondersteuningscoördinator.	

B. De leerling heeft behoefte aan ondersteuning op het gebied van plannen en organiseren.

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Docenten registreren huiswerk in het digitaal systeem, waardoor dit voor leerlingen en ouders inzichtelijk is.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
Huiswerk wordt elke les genoteerd op het bord.	Inzet expertisepunt, waarbij doelen worden opgesteld met ouders, leerling en coach die behaald kunnen worden met inzet van het expertisepunt.
De leerling kan wekelijks hulp krijgen bij het maken van een planning, van de coach/mentor(bijvoorbeeld door middel van het samen invullen van een weekplanner).	
De leerlingen krijgen les in studievoordigheden.	

C. De leerling heeft behoefte aan heldere, gestructureerde lessen.

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Indien nodig kan er een vaste plek in de klas worden afgesproken voor een leerling.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
De coach/mentor of docent kan met de leerling vrije en onvoorspelbare situaties vooraf structureren (bijvoorbeeld excursies).	
De lessen zijn gestructureerd, de lesdoelen staan op het (digi)bord en het is voor de leerling voorspelbaar wat het programma is van de les. De opbouw en het onderwerp van de les is op het bord te zien.	
De docent biedt wisselende werkvormen aan binnen de les.	
De docent differentieert in lesstof, afgestemd op ondersteuningsbehoeften van een leerling.	
De mogelijkheid om één op één met de leerling de dag voor- en na te bespreken (dagprogramma).	

3. Aanpassing lesmaterialen

A. De leerling heeft behoefte aan extra instructie

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Er is de mogelijkheid tot verlengde en herhaalde instructie binnen de les.	Er is de mogelijkheid tot bijles in de vorm van een één op één begeleiding
De instructie kan visueel ondersteund worden.	Structurele en langdurige huiswerkbegeleiding door Breinbrekers op basis van NPO-gelden gedurende schooljaar 2023-2024
Er zijn beperkt ondersteunende lesmaterialen aanwezig voor leerlingen met leerproblemen. Zie hiervoor het dyslexieprotocol.	Inzet extra ondersteunende leermiddelen voor leerlingen met beperkingen. Bijvoorbeeld gebruik van Klassecontact (webchair).
De coach/mentor of docent kan een leerling helpen bij gerichte voorbereiding op toetsen, presentaties etc.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
De leerling en ouders kunnen per mail contact opnemen met de vakdocent om specifieke vakinhoudelijke vragen te stellen.	Een leerling kan een extra boekenpakket krijgen in overleg met coach en ondersteuningscoördinator.
Een docent kan aantekeningen of digitale voorbereiding van de les doorgeven aan een leerling.	Inzet expertisepunt, waarbij doelen worden opgesteld met ouders, leerling en coach die behaald kunnen worden met inzet van het expertisepunt.
Leerlingen kunnen op school huiswerkbegeleiding krijgen. Deze ondersteuning is doelgericht en kortdurend, maar moet vooraf eerst worden goedgekeurd door de ondersteuningscoördinator.	

B. De leerling heeft behoefte aan ondersteuning bij het behalen van goede schoolresultaten.

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Er is mogelijkheid tot differentiatie in tempo en niveau om met diversiteit van leerlingen om te kunnen gaan.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
Er is de mogelijkheid om kortdurende ondersteuning te krijgen, bijvoorbeeld bij het inhalen van leerachterstanden, buiten de les.	Inzet expertisepunt, waarbij doelen worden opgesteld met ouders, leerling en coach die behaald kunnen worden met inzet van het expertisepunt.
Leerlingen met een taalachterstand of rekenachterstand kunnen tijdelijk extra ondersteuning krijgen.	
Leerlingen kunnen extra oefenmateriaal krijgen.	
Leerlingen krijgen per periode voldoende mogelijkheden om cijfers te behalen. Leerlingen moeten de mogelijkheid krijgen om onvoldoende cijfers op te kunnen halen door het schooljaar. Leerlingen krijgen feedback op hun prestaties en leren hierdoor hun vaardigheden te vergroten.	

C. Ondersteuning aan leerlingen met dyslexie of dyscalculie

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Op onze school wordt er een dyslexiescreening gedaan in het eerste schooljaar als er vermoedens zijn van dyslexie. De eerste stap van de screening is het bekijken van de Cito gegevens vanuit de basisschool. Bij driemaal E scores op lezen (en spellen) wordt een leerling verder meegenomen in de screening.	Onderzoek naar dyslexie in klas 1, begeleiding geven in klas 1-4.
Na screening en remedial teaching kan er waar nodig een dyslexieonderzoek plaats vinden.	Onderzoek naar ernstige rekenproblemen.
Op onze school heeft een leerling met dyslexie recht op faciliteiten, zoals beschreven in het dyslexieprotocol.	Een leerling kan gebruik maken van schrijfhulp bij zijn examen, wanneer de onderwijsinspectie hiermee instemt.
Onze school heeft een remedial teacher/dyslexiebegeleider in dienst.	Onderwijsaanpassingen bij examens conform de aanpassingen zoals genoemd bij de Inspectie 'brochure voor kandidaten met een ondersteuningsbehoefte'.
Op onze school kunnen leerlingen met dyslexie tijdelijk ondersteuning krijgen.	
Op onze school vindt screening van rekenproblemen plaats als hier aanleiding toe is.	
Op onze school heeft een leerling met een verklaring van dyscalculie of ernstige rekenproblemen recht op faciliteiten.	
Leerlingen met dyscalculie of ernstige rekenproblemen kunnen tijdelijk ondersteuning krijgen.	
De dyslexiecoördinator bespreekt met ouders en leerling de benodigde faciliteiten en ondersteunt bij het effectief gebruik maken van hulpmiddelen.	
Leerlingen mogen gebruik maken van tafelkaarten, formuleschrift, rekenmachine, grammaticakaarten etc, volgens de daarvoor geldende regels.	
Alle toetsen worden gemaakt met als lettertypegrootte 12.	
Een leerling kan gebruik maken van een voorleesprogramma.	
Een leerling kan gebruik maken van een laptop. Een laptop dient door ouders aangeschaft te worden en is eigendom en verantwoordelijkheid van de leerling zelf.	

D. De leerling heeft behoefte aan taakverrijking dan wel taakverlichting

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Er is extra verdiepingsstof beschikbaar bij elk vak.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
De leerlingen mogen in overleg lesstof compenseren (bijv. het laten vallen van een bepaalde taak of vak voor een andere taak of vak).	Onderzoek naar cognitieve capaciteiten en/of executieve functies.
De leerlingen mogen in overleg lesstof dispensereren (vrijstelling voor een bepaald vak).	Onderzoek naar executieve functies.
Docenten staan open voor het bieden van extra uitdaging en verdiepingsstof aan leerlingen om talenten te bevorderen.	Inzet expertisepunt, waarbij doelen worden opgesteld met ouders, leerling en coach die behaald kunnen worden met inzet van het expertisepunt.
De leerling kan zijn lesprogramma versnellen (2 leerjaren in 1 schooljaar), of vertragen.	
Op onze school kan een leerling, indien nodig, aanpassingen krijgen in het lesprogramma zodat dit meer aansluit bij de onderwijsbehoeften van de leerling.	
Bij specifieke ondersteuningsbehoeften kan er, in overleg met de leerplichtambtenaar, MT en het ondersteuningsteam, een aangepast rooster worden opgesteld.	
Aanpassen van het examenrooster is alleen mogelijk wanneer de Inspectie van Onderwijs hiermee instemt.	
Docenten analyseren toetsresultaten en bespreken opvallendheden met een leerling of met de klas.	

4. Aanpassing ruimtelijke omgeving

A. De leerling heeft behoefte aan een overzichtelijke, prikkelarme werkomgeving en specifieke faciliteiten

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
De lokalen zijn opgeruimd, alles heeft een vaste plek.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
Het is mogelijk om voor een individuele leerling of voor een hele klas afspraken te maken over vaste werkplekken in het lokaal.	Een leerling kan gebruik maken van Klassencontact om zo op afstand de les te kunnen volgen.
De leerling heeft binnen school de mogelijkheid om rustig, individueel te kunnen werken.	Een leerling kan gebruik maken van solo-apparatuur, waardoor de docent beter te verstaan is voor de leerling.
De leerling kan een buddy (medeleerling) aan zich gekoppeld krijgen wanneer hij moeilijk de lokalen kan vinden.	Inzet expertisepunt, waarbij doelen worden opgesteld met ouders, leerling en coach die behaald kunnen worden met inzet van het expertisepunt.
De lokalen zijn voorzien van een klok en een time-timer is beschikbaar via de digiborden en smartborden.	Op onze school kan een leerling incidenteel werken in een andere prikkelarme omgeving.
De leerling heeft de mogelijkheid om gebruik te maken van een koptelefoon.	
Op onze school zijn er aparte ruimtes waar leerlingen die dat nodig hebben gedurende de pauzes en andere vrije momenten kunnen verblijven.	

B. De leerling heeft een fysieke beperking en behoefte aan aanpassingen in de omgeving

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
De school is rolstoeltoegankelijk	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
Een leerling kan gebruik maken van aangepast meubilair.	
Er zijn brede trappen in de school	
De kluisjes en toiletten zijn goed toegankelijk.	
Een leerling kan benodigde aanpassingen rondom kluisgebruik krijgen.	
Er is markering mogelijk op de trap i.v.m. een visuele beperking.	
Gebruik hulpmiddelen i.v.m. een visuele beperking, b.v. bij LO en tekenen.	
Contrasten kunnen worden aangepast op een digibord.	
Een leerling kan gebruik maken van de lift in overleg met de teamleider.	

C. De leerling heeft behoefte aan een gestructureerde invulling van vrije momenten.

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Er zijn heldere pauzeregels (m.b.t. bezoek supermarkt, gedrag op plein).	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
Er zijn duidelijke consequenties bij het overtreden van de pauzeregels.	Inzet expertisepunt, waarbij doelen worden opgesteld met ouders, leerling en coach die behaald kunnen worden met inzet van het expertisepunt.
Er zijn heldere regels voor de tussenuren.	
Er is fysiek toezicht op de gangen, in de aula en op het plein, in de pauzes.	

5. Inzet Expertise

A. De leerling heeft behoefte aan een vroege signalering van problemen en passende ondersteuning

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
De coach/mentor signaleert tijdig de onderwijsbehoefte van de leerling. Alle medewerkers van de school geven signalen en zorgen omtrent een leerling door aan de coach/mentor.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
Alle medewerkers van de school geven zorgwekkende signalen door aan de ondersteuningscoördinator.	Een orthopedagoog is op school aanwezig om structurele, intensieve en vertrouwelijke gesprekken te voeren met leerlingen.
Twee keer per jaar vindt er een leerlingbespreking/groepsbespreking plaats (buiten de rapportvergaderingen om).	De ondersteuningscoördinator heeft overzicht van verantwoordelijkheden van de betrokken zorgpartners.
De coach/mentor rapporteert afspraken, signalen en gesprekken in SOM.	Psychodiagnostisch onderzoek bij specifieke zorgen.
De coach/mentor signaleert ook bij comorbiditeit van problemen (voorkomen van problemen op meerdere gebieden tegelijkertijd).	Structurele begeleiding van orthopedagoog ten aanzien van specifieke ondersteuningsbehoeften.
De coach/mentor/docenten hebben ook een signalerende functie waar het gaat om het signaleren van zorgen in de thuissituatie of vriendengroep/vrije tijd.	Psycho-educatie
De coach/mentor signaleert gedragsverandering bij een leerling.	Structurele begeleiding schoolmaatschappelijk werk.
De coach/mentor zoekt tijdig de ondersteuningscoördinator op voor overleg.	Structurele, intensieve leerlingbegeleiding.
De coach/mentor consulteert collega's (signaleren zij hetzelfde?).	Voorlichting klas en docententeam over specifieke ondersteuningsbehoeften en specifieke faciliteiten.
De coach/mentor informeert collega's over specifieke ondersteuningsbehoeften.	
De ondersteuningscoördinator en de coach/mentor bespreken zorgen in het expertiseteam of in het Kernteam.	
De leerling kan gebruik maken van een leerlingbegeleider/vertrouwenspersoon/schoolgericht maatschappelijk werker wanneer hij behoefte heeft aan kortdurende vertrouwelijke gesprekken.	

B. Aanwezige experts

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Coach/mentor/docenten/teamleider	Structurele, intensieve begeleiding orthopedagoog
Ondersteuningscoördinator	Structurele, intensieve begeleiding leerlingbegeleider
Leerlingbegeleiders/vertrouwenspersonen.	Structurele, intensieve begeleiding ambulante begeleider cluster 1, 2
Schoolgericht maatschappelijk werk	
Orthopedagoog/GZ-psycholoog	
Dyslexiecoördinator	
Er is een leerplichtambtenaar verbonden aan onze school.	
We kunnen een beroep doen op een GGD-arts/schoolverpleegkundige die verbonden is aan onze school.	
We kunnen een beroep doen op de wijkagent.	

C. Trainingen

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Sociale vaardigheidstraining (COMET)	
Faalangstreductie training	
Examenstress training	

D. Docentenondersteuning

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Er is coaching voor nieuwe docenten mogelijk.	Er is begeleiding in de vorm van co-teaching
Er is begeleiding op het gebied van klassenmanagement.	Er is voorlichting mogelijk aan docenten over specifieke ondersteuningsbehoeften, didactiek, groepsdynamica etc.
Er is voor docenten/coach/mentor beschikbaar op gebied van communicatie en gespreksvoering	Inzet Video Interactie Begeleiding door een coach/mentor.
Er is voor docenten/coach/mentor beschikbaar op gebied van groepsdynamica.	
Er is voor docenten/coach/mentor beschikbaar gericht op de aanpak van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften.	
Er is de mogelijkheid tot intervisie en casusbespreking voor docenten.	Er is de mogelijkheid een klas te observeren en een groepsplan op te stellen voor een docententeam omtrent een specifieke klas.
Er kunnen door docenten casussen besproken worden onder begeleiding van een lid van het ondersteuningsteam.	
De docenten op onze school beschikken over voldoende handvatten voor goed klassenmanagement en kunnen hierbij ondersteuning krijgen van een docent/coach/mentor.	
De docenten beschikken over voldoende pedagogische vaardigheden om te kunnen omgaan met leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften en kunnen met vragen hierover terecht bij het ondersteuningsteam.	
Er is systematisch aandacht voor de ontwikkeling van docenten waarbij een variëteit aan arrangementen ingezet kan worden.	
Er is begeleiding op het gebied van verslaglegging en het opstellen van OPP's en dossiervorming.	

E. Ondersteuningsstructuur

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Op onze school is er een duidelijke route voor het bespreken van een leerling in het ondersteuningsteam en het Kernteam.	Voor leerlingen met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld waarin het ondersteuningstraject beschreven wordt. Ouders ontvangen het OPP aan de start van het schooljaar en bij afronding van het schooljaar. Uiteraard is er lopende het schooljaar regelmatig rechtstreeks contact tussen ouders en school.
Op onze school wordt de ondersteuningsvraag van een leerling tijdig opgepakt door het ondersteuningsteam.	Het OPP is onderdeel van het leerlingvolgsysteem en inzichtelijk voor de coach/mentor, docenten, teamleiders en het ondersteuningsteam. Medewerkers weten het OPP te vinden in het leerlingvolgsysteem.
Op onze school bespreekt een lid van het ondersteuningsteam de resultaten van de bespreking in het ondersteuningsteam of Kernteam met ouders.	
Uitkomsten van een bespreking in het ondersteuningsteam of Kernteam zijn inzichtelijk voor medewerkers waarvoor dit relevant is.	
Op onze school is de voortgang van het ondersteuningstraject inzichtelijk voor alle betrokkenen, inclusief ouders. Voor leerlingen die gebruik maken van basisondersteuning wordt er rechtstreeks met ouders gecommuniceerd in gesprekken, telefonisch of per mail.	
De handelingsadviezen omtrent een leerling met een specifieke ondersteuningsbehoefte zijn bekend bij docenten.	

F. Beleid en organisatie

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Op school is er structureel aandacht voor het vergroten van deskundigheid van personeel.	
Op onze school zijn de taken van de coach/mentor vastgelegd.	
Op onze school zijn de taken van de ondersteuningscoördinator vastgelegd en deze worden jaarlijks geëvalueerd.	
De ondersteuningsstructuur is vastgelegd en inzichtelijk voor ouders.	
Op onze school kent elke medewerker het schoolondersteuningsprofiel.	
Het schoolondersteuningsprofiel is openbaar toegankelijk en is te vinden op de website.	
Onze school beschikt over de volgende protocollen: <ul style="list-style-type: none"> • Dyslexieprotocol • NT2 protocol • Protocol medische handelingen. • Privacyprotocol. • Protocol Veilig Thuis (kindermishandeling en huiselijk geweld). • Suicideprotocol. • Schoolveiligheidsplan (inzichtelijk voor alle medewerkers). 	

6. Samenwerking deskundigen

A. De leerling heeft behoefte aan samenwerking tussen ouders en scholen

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Er is regelmatig overleg met ouders/verzorgers.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
Evaluatie van een handelingsplan/plan van aanpak gebeurt samen met de ouders.	Structureel, intensief contact met ouders.
De coach/mentor houdt de ouders op de hoogte, ook van positieve ontwikkelingen. De coach/mentor benaderd ouders wanneer er zorgen zijn omtrent een leerling (volgens de geldende afspraken omtrent vertrouwelijkheid en geheimhouding). Bij zorgwekkende signalen wordt ouders gevraagd of zij de signalen herkennen.	Afstemming VO loket Passend Onderwijs
De coach/mentor benadert ouders als gelijke samenwerkingspartners	Plaatsing van een leerling in de schakelvoorziening van het SWV 25-05

B. De leerling heeft behoefte aan één duidelijk plan en heldere communicatie in de samenwerking met hulpverlening

Categorie 1: basisarrangementen (Basisondersteuning)	Categorie 2: onderwijsondersteuningsarrangementen (Extra ondersteuning)
Er is regelmatig contact tussen school en de betrokken hulpverlening van een leerling, wanneer de ondersteuningsbehoeften van een leerling hierom vragen.	Voor elke leerling met langdurige extra ondersteuning wordt er een OPP opgesteld, vinden er gesprekken plaats met ouders en wordt het docententeam geïnformeerd over de ondersteuning die de leerling nodig heeft.
Er wordt gesignaleerd en initiatief genomen in het organiseren van een multidisciplinair overleg met de betrokken hulpverlening.	Er is intensief contact tussen school en betrokken hulpverlening
Indien aan de orde wordt de ondersteuning op school afgestemd met de betrokken hulpverlening.	Voorlichting aan ouders over specifieke thema's.
Doorverwijzen van leerling en ouders naar externe hulpverlening.	De leerdoelen van een leerling worden afgestemd met de doelen vanuit de hulpverlening
	Doorverwijzen van leerling en ouders naar externe hulpverlening gevolgd door intensieve samenwerking met betrokken hulpverlening.
	Afstemming en overleg in Multi Disciplinair Overleg (MDO), waaruit intensieve afstemming en samenwerking volgt.

